

Motion till riksdagen 2008/09:Fi295

av Lars Ohly m.fl. (v)

Utgiftsområde 25 Allmänna bidrag till kommuner

Sammanfattning

Vänsterpartiet föreslår att regeringens neddragningar av skattetjämningsystemet till kommunsektorn avvisas. Vi menar att utgångspunkten behöver vara en kontinuerlig uppräknings av statsbidragen med 4,0–4,5 procent, för att täcka kommunsektorns kostnadsökningar. Traditionen att inte räkna upp bidragen utan istället bara presentera påstådda satsningar måste brytas.

I Vänsterpartiets budgetmotion föreslås en omfattande satsning på jobb i kommuner och landsting. Utgifterna syns inte under utgiftsområde 25, utan som en skattekostnad på budgetens intäktssida.

Inom utgiftsområdet föreslår vi också ett viktat statsbidrag för höjning av löner för kvinnor i offentlig sektor. Systemet ska gynna de kommuner som uppnår resultat i arbetet med att utjämna löneskillnaderna mellan män och kvinnor.

Vi tillför också kommunerna pengar för att möjliggöra en återhämtning av de förlorade platserna på komvux. Inom anslag 1:1 regleras även ett antal kommunalekonomiska effekter av andra förslag, framför allt skatteförändringar, vilket förklarar huvuddelen av de förändringar vi föreslår under anslaget.

Fel! Okänt namn på

Förslag till riksdagsbeslut

1. Riksdagen anvisar med följande ändringar i förhållande till regeringens förslag anslagen under utgiftsområde 25 Allmänna bidrag till kommuner enligt uppställning:

Anslag		Regeringens förslag (tkr)	Anslagsförändring (tkr)
1:1	Kommunalekonomisk utjämning	64 771 941	+ 47 264 000
1:4	Viktat statsbidrag för höjning av kvinnors löner i offentlig sektor	0	+ 2 000 000
Summa för utgiftsområdet			+ 49 264 000

2. Riksdagen tillkännager för regeringen som sin mening vad som anförs i motionen om att regeringen bör återkomma med förslag om ett statligt finansierat löneutjämningsystem för kommunsektorn.

Regeringens åtstramning av kommunsektorn

Vänsterpartiet konstaterar att regeringen å ena sidan håller presskonferensen om s.k. välfärdssatsningar och å andra sidan vägrar att räkna upp statsbidragen till kommunerna med den allmänna pris- och löneökningen. Det motsvarar omkring 3 miljarder kronor i förlorade kommuninkomster redan år 2009.

Till det kommer att regeringen försämrar socialförsäkringssystemen, vilket dels minskar kommunernas skatteinkomster, dels ökar kommunernas kostnader för försörjningsstöd.

Kommunsektorns konsumtion som andel av BNP beräknas också mycket riktigt sjunka från 23,0 procent 2009 till 22,3 procent 2011. Det faktiska budskapet är tydligt: hur starka finanser det offentliga än har, vill de borgerliga partierna att de verksamheter kommuner och landsting har ansvar för kontinuerligt ska minska i omfattning.

Vänsterpartiet menar att kommunsektorn måste ges rimliga villkor att planera sin verksamhet över tiden, så att de kan garantera den välfärd medborgarna efterfrågar. Vi menar också att det finns ett stort stöd för en politik som möjliggör ökad kvalitet i kommunsektorns verksamheter. Vi avvisar därför frysningen av statsbidragen, liksom försämringarna av a-kassan och socialförsäkringarna. Vi tillför 2 915 miljoner kronor till anslag 1:1 för 2009, baserat på vår uppräknings av statsbidragen på en uppskattad kostnadsökningstakt på 4,5 procent.

Vänsterpartiets jobsatsning

Vänsterpartiet gör en mycket kraftfull jobsatsning i den offentliga sektorn i syfte att förstärka välfärden. Den är utformad som ett riktat sysselsättningsstöd med full kompensation till kommuner och landsting, som själva väljer i vilka verksamheter anställningarna behövs mest. Eftersom stödet ligger på inkomstsidan syns den inte som en utgift under utgiftsområde 25, men vi tar kort upp den även i den här motionen för att den är central i vår föreslagna politik gentemot kommunsektorn.

Vi menar att den politiska ambitionsnivån måste stämma överens med de behov och de förväntningar människor har och ställer. Kvalitetshöjningar av välfärdstjänsterna inom förskola, skolbarnomsorg, skola och äldreomsorg har efterfrågats länge i Sverige, och det krävs fler anställda.

I Vänsterpartiets budgetmotion utvecklar vi de här resonemangen och redogör för hur satsningen kan finansieras under den närmaste treårsperioden. Vi har också gått igenom arbetsmarknadsläget i flera välfärdsyrken och bedömer att 11 000 personer kan anställas i kommuner och landsting redan under 2009. Vi tillför medel för ytterligare 15 000 respektive 19 000 anställda kommande år. Vi vill också genomföra en bred utbyggnad av utbildningsväsendet för att kunna fortsätta den förstärkningen av den offentliga sektorn långsiktigt.

Tidigare föreslog vi att skolorna skulle åläggas att erbjuda kostnadsfri frukost för elever i grundskolan och kompenserade kommunerna för kostnaderna genom utgiftsområde 25. I år har vi gjort om den satsningen till en frivillig reform, som dock möjliggörs för alla kommuner genom jobsatsningen.

Viktat statsbidrag för höjning av löner för kvinnor i offentlig sektor

Vänsterpartiet vill stimulera lönejämlikhet i offentlig sektor och premiera kommuner och landsting som kan visa att de når resultat i arbetet med att utjämna könsrelaterade löneskillnader. Vi föreslår därför en modell med viktade statsbidrag som ekonomiskt stimulerar offentliga arbetsgivare som aktivt arbetar för och har framgång i att systematiskt reducera osakliga löneskillnader mellan könen.

Den kommande fyraårsperioden vill vi avsätta 10 miljarder i statens budget för detta ändamål. Vi utgår från att de totala utbetalningarna i systemet bör öka efter hand, varför vi har budgeterat för 2 miljarder kronor år 2009 och 2010, och 3 miljarder 2011 och 2012. Systemet ger alla kommuner extra statsbidrag, men gynnar de kommuner som har lyckats med att minska löneskillnaderna mellan kvinnor och män. Fördelningen av statsbidraget ska baseras på ett jämställdhetsindex som omfattar hela kommunsektorn och där skillnaden i genomsnittlig löneinkomst för samtliga kvinnor och män mellan 20 och 64 år utgör grunden. Skillnaden uttrycks som en procentkvot där kommuner som har ett ligger över 100 procent, det vill säga där skillnaden

Fel! Okänt namn på

mellan kvinnors och mäns löner är mindre än i kommunsektorn i sin helhet, premieras. De kommuner som har större löneskillnader får mindre bidrag.

Förslaget har beskrivits mer utförligt i tidigare riksdagsmotioner. Vi föreslår där att regeringen ska återkomma med förslag på hur det löneutjämnings-system som skisseras ovan ska utformas för att få maximal effekt.

Vuxenutbildning

Vi vill återställa den besparing regeringen gjort på kommunernas möjligheter att erbjuda vuxenutbildning. Därför lägger vi tillbaka 600 miljoner i statsbidrag till kommunsektorn under anslag 1:1. Vi låter staten ta över det ekonomiska ansvaret för kommunala lärcentrum men låter kommunerna behålla pengarna. Genom det och vår satsning på fler anställda finansierar vi en utbyggnad av komvux med 9 000 platser.

Full sjukvård för asylsökande och papperslösa

Den medicinska etikens mest grundläggande princip är alla människors rätt till vård efter behov. Ekonomisk, social eller juridisk ställning, politisk eller religiös tillhörighet, etnisk bakgrund, kön och liknande faktorer får inte påverka den medicinska professionens handlande. För att svara upp mot detta och till internationella konventioner om mänskliga rättigheter vill Vänsterpartiet genomföra en reform som ger asylsökande och papperslösa rätt till full sjukvård inom ramen för befintligt hälso- och sjukvårdssystem. För att reglera kommunsektorns ökade kostnader för denna reform höjer vi anslag 1:1 med 500 miljoner kronor från 2009.

Ökade medel till kommunerna för gömda barns skolgång

Sedan budgetpropositionen för 2006 tillförs kommunerna 50 miljoner kronor årligen inom ramen för det generella statsbidraget för att tillgodose behovet av att ordna skolgång för barn till papperslösa och till asylsökande som lever gömda. Detta gjordes i väntan på att en laglig reglering av gömda barns rätt till skolgång, från förskola till gymnasiet inklusive särskola, skyndsamt skulle färdigberedas inom utrikesdepartementet. Regeringen föreslår i budgetpropositionen, trots att någon reglering ännu inte kommit till stånd, att dessa medel slopas från 2010. För att kommunerna ska ha möjlighet att tillgodose det behov som fortfarande är stort, och som kommer att vara det även med en lagstiftad reglering, bör dessa medel finnas kvar. Därför ökar vi anslag 1:1 med 50 miljoner kronor 2010 och 2011.

Avvisade förslag från regeringen

Vi avvisar regeringens förslag om nationella prov i årskurs 3 och 5 och om att införa en barnomsorgspeng. Därför tar vi också bort de ökade medel kommunsektorn tilldelas i budgetpropositionen för att genomföra de förändringarna: totalt 191 miljoner kronor år 2009.

Ekonomiska regleringar

Flera av de förslag vi lägger i budgetmotionen påverkar kommunernas skatteinkomster. Vi reglerar de effekterna gentemot kommunsektorn. Framför allt är det vår föreslagna höjning av grundavdraget som ligger i regleringsposten. Vi avvisar också omvandlingen av fastighetsskatten till en kommunalavgift och kompenserar kommunerna för den inkomst de förväntas få från den år 2009.

Kommunala effekter av Vänsterpartiets förslag	2009	2010	2011
Sänkt grundavdrag, högre inkomster	1,10	1,20	1,30
Höjt grundavdrag, lägre inkomster	-33,78	-33,58	-33,18
Fastighetsskatt, ursprunglig reglering	-12,06	-12,06	-12,06
Fastighetsskatt, uppnådd ökning 2009	-1,70	-1,70	-1,70
Höjt tak i föräldrapenningen	0,10	0,10	0,10
Föräldraförsäkring på 80 % av SGI	0,30	0,30	0,30
Höjd garantipension	1,10	1,50	1,80
Höjd tilläggspension 6 %	0,70	0,70	0,60
Slopad reducering av SGI	0,20	0,20	0,20
Höjt tak i sjukförsäkringen	0,30	0,30	0,30
Sjukpenning på 80 % utan tidsgräns	0,10	0,60	0,60
Höjd sjuk- och aktivitetsersättning	0,20	0,40	0,60
Nej till deltidsbegränsningen av arbetslöshetsförsäkringen	0,25	0,50	0,50
Höjd ersättningsgrad i arbetslöshetsförsäkringen och aktivitetsersättningen till 80 % och höjt tak till 916 kr	0,90	2,20	2,30
Höjt grundbelopp i arbetslöshetsförsäkringen och aktivitetsstödet till 420 kr per dag	0,10	0,20	0,10
Höjd lägsta nivå i aktivitetsstödet till 320 kr/dag	0,00	0,10	0,10
Summa att reglera	-43,44	-42,04	-41,14

Det här innebär att de förslag vi tar upp ovan sker utöver en ekonomisk kompensation för övriga förslag i statsbudgeten.

Fel! Okänt namn på

Stockholm den 5 oktober 2008

Lars Ohly (v)

Marianne Berg (v)

Hans Linde (v)

Gunilla Wahlén (v)

Ulla Andersson (v)

Jacob Johnson (v)

Elina Linna (v)

Alice Åström (v)